

УСТАНОВИТЕЛЕН АКТ

КАЗУС 1

Виолета Георгиева Михайлова, с постоянен адрес в гр. Плевен и настоящ адрес в с. Тополово, община Асеновград, област Пловдив, депозирала искане с вх. № 1111/24.07.2014 г. до кмета на кметство с. Тополово за издаване на удостоверение за наследници на Георги Йорданов Петров, бивш жител на с. Тополово, починал през 1995 г. В искането били посочени трите имена и данните на известните за заявителя наследници – Петя Георгиева Петрова, Наталия Георгиева Иванова и Лиляна Георгиева Тодорова. На гърба на искането ръкописно било отбелязано, че Петър Христов Петров, син на Петя Георгиева Петрова е починал през 2000 г.

Въз основа на така депозираното искане на Виолета Георгиева Михайлова от 24.07.2014 г., на първо място била осъществена проверка в регистъра на населението и личните регистрационни картони на посочените в заявлението лица. На следващо място с писмо изх. № 321/25.07.2014 г. на кмета на с. Тополово, адресирано до Столична община, Район "Витоша", е изискано удостоверение за наследници на Петя Георгиева Петрова, бивш жител на гр. София; с писмо изх. № 322/25.07.2014 г. на кмета на с. Тополово, адресирано до Столична община, Район "Възраждане" е изискано удостоверение за наследници на Наталия Георгиева Иванова, бивш жител на гр. София; с писмо изх. № 323 от 25.07.2014 г. на кмета на с. Тополово, адресирано до Столична община, Район "Илинден" е изискано удостоверение за наследници на Лиляна Георгиева Тодорова, бивш жител на гр. София - всички преки наследници на Георги Йорданов Петров, като за посочените лица са издадени съответни удостоверения за наследници.

С писмо изх. № 2222/03.08.2014 г., подписано от кмета на Кметство с. Тополово, община Асеновград и гл. специалист "ГРАО" в Кметство с. Тополово, Виолета Георгиева Михайлова била уведомена, че се отказва издаването на удостоверение за наследници на Георги Йорданов Петров, бивш жител на с. Тополово, община Асеновград. Отказът бил мотивиран с това, че в личния регистрационен картон на една от неговите дъщери и наследник - Петя Георгиева Петрова, починала на 05.07.2005 г., е отразено, че синът ѝ Петър Христов Петров е починал, но няма данни, доказващи смъртта на същия - няма приложен акт за смърт, а такъв не се представя и

към искането. Накрая в писмото е указана възможността да се установи този факт по съдебен ред.

На 13.10.2016 г. Виолета Георгиева Михайлова депозирала ново искане до кмета на Кметство с. Тополово за издаване на удостоверение за наследници на Георги Йорданов Петров, бивш жител на с. Тополово. С искането били представени документи от траурна агенция „Танасус“, гр. София, доказващи че лицето е починало и погребано в град София. В искането било посочено, че не разполага с акт за смърт на лицето Петър Христов Петров, но това трябва да е отразено в регистрите по гражданско състояние, водени от Столична община.

Главният специалист "ГРАО" в Кметство с. Тополово добре помнел старата преписка и решил, че не е необходимо да извършва нова проверка и да събира доказателства във връзка с постъпилото ново искане, предвид факта, че акт за смърт отново не е представен от заявителката. С писмо изх. № 3333/13.10.2016 г., подписано от главен специалист "ГРАО" в Кметство с. Тополово, на Виолета Георгиева Михайлова било отказано издаване удостоверение за наследници на Георги Йорданов Петров, бивш жител на с. Тополово, като текстът на писмото бил идентичен с този на писмо изх. № 2222/03.08.2014 г., подписано от кмета на Кметство с. Тополово, община Асеновград и гл. специалист "ГРАО" в Кметство с. Тополово. Писмо изх. № 3333/13.10.2016 г. било връчено на Виолета Георгиева Михайлова в същия ден.

Виолета Георгиева Михайлова решила да потърси правата си и да обжалва писмо изх. № 3333/13.10.2016 г., подписано от главен специалист "ГРАО" в Кметство с. Тополово, с което ѝ е отказано издаване на удостоверение за наследници. Жалбата била подадена на 21.11.2016 г., като в нея било посочено единствено, че писмото е издадено от некомпетентен орган, поради което се иска отмяна на писмото и присъждане на заплатената държавна такса за съдебното обжалване.

В образуваното съдебно производство били представени: преписките по исканията на Виолета Георгиева Михайлова от 2014 и 2016 год. до кмета на кметство с. Тополово за издаване на удостоверение за наследници на Георги Йорданов Петров; Заповед № 34/05.02.2016 г. на Кмета на Община Асеновград, с която се определя Главният специалист "ГРАО" в

Кметство с. Тополово за длъжностно лице по гражданско състояние и му се възлага „да работи с НБД "Население" във връзка с издаване на удостоверения, при спазване на съответните законови изисквания и да използва електронен подпис"; Писмо изх. № АУ 02-247/01.03.2016 г. на ГД "ГРАО", с което кметът на община Асеновград е уведомен, че на главния специалист в Кметство с. Тополово е предоставен достъп до Регистъра на населението - Национална база данни "Население"; заверено копие на извадка от НБД "Население" за лицето Петър Христов Петров, с постоянен адрес гр. София и с посочени родствени връзки, в което е отразено, че е син на Петя Георгиева Петрова; Личен регистрационен картон на Петя Георгиева Петрова, в който е отразено, че синът ѝ Петър Христов Петров е починал, но липсва акт за смърт.

Въпроси:

- 1. Каква е правната характеристика на удостоверението за наследници и какъв е редът за неговото издаване?**
- 2. Компетентен ли е главният специалист "ГРАО" в Кметство с. Тополово да се произнесе по подаденото искане от Виолета Георгиева Михайлова от 13.10.2016 г.?**
- 3. Допуснати ли са нарушения на процесуалните правила при издаване на писмото на главния специалист от 13.10.2016 г. и влияят ли те съществено на неговата законосъобразност?**
- 4. Кой е компетентният съд да се произнесе по жалбата на Виолета Георгиева Михайлова?**
- 5. Допустима и основателна ли е жалбата на Виолета Георгиева Михайлова?**
- 6. Напишете диспозитив на съдебния акт, който следва да постанови съдът в конкретния случай.**

Отговорите на поставените въпроси следва да бъдат аргументирани чрез посочване на относимата нормативна уредба!

Въпроси:

1. Каква е правната характеристика на удостоверението за наследници и какъв е редът за неговото издаване?

Удостоверението за наследници по своята правна същност представлява индивидуален административен акт по смисъла на чл. 21, ал. 3 от АПК.

Издаването на удостоверение за наследници представлява административна услуга по смисъла на § 1, т. 2 от ДР на Закона за администрацията.

Съгласно § 8 ПЗР на АПК уредените в кодекса производства за издаване на индивидуални административни актове и тяхното обжалване по административен и съдебен ред се прилагат и при извършването на административни услуги, както и при обжалването на отказите за извършването им, освен ако в специален закон е предвидено друго.“

Специалният закон в настоящия случай е Законът за гражданската регистрация, като съгласно чл. 24, ал. 2 от ЗГР редът за издаване на удостоверения въз основа на регистъра на населението, в частност за издаване удостоверение за наследници, са регламентирани в Наредбата на МРРБ - Наредба № РД-02-20-6 от 24 април 2012 г. за издаване на удостоверения въз основа на регистъра на населението.

2. Компетентен ли е главният специалист "ГРАО" в Кметство с. Тополово да се произнесе по подаденото искане от Виолета Георгиева Михайлова от 13.10.2016 г.

Материалната компетентност за издаване на удостоверение за наследници е регламентирана в чл. 24 от ЗГР и чл. 2, ал. 1 от Наредбата, съгласно които удостоверения въз основа на регистъра на населението се издават от кмета на общината, района или на кметството или от определени от тях длъжностни лица от общинската администрация. Териториалната компетентност е регламентирана в чл. 2, ал. 5 от Наредбата, съгласно която удостоверения за наследници се издават от общината, района или кметството по последен постоянен адрес на лицето.

Оспореното писмо е издадено от компетентен орган по смисъла на чл. 24 от ЗГР. Неговата компетентност е установена от Заповед № 34/05.02.2016 г. на Кмета на Община Асеновград, с която се определя Главният специалист "ГРАО" в Кметство с. Тополово за длъжностно лице по гражданско състояние и му се възлага „да работи с НБД "Население" във връзка с издаване на удостоверения, при спазване на съответните законови изисквания и да използва електронен подпис", както и от Писмо изх. № АУ 02-247/01.03.2016 г. на ГД "ГРАО", с което кметът на община Асеновград е уведомен, че на главния специалист в Кметство с. Тополово е предоставен достъп до Регистъра на населението - Национална база данни "Население"

3. Допуснати ли са нарушения на процесуалните правила при издаване на писмото на главния специалист от 13.10.2016 г. и влияят ли те съществено на неговата законосъобразност?

При издаване на оспореното писмо са допуснати съществени нарушения на административнопроизводствените правила по смисъла на чл. 35 и чл. 36 от АПК, съответно по чл. 11, ал. 2 от Наредбата по чл. 24 от ЗГР.

От съдържанието на оспореното писмо се установява, че единственият мотив за постановения отказ да се издаде удостоверение за наследници на Георги Йорданов Петров е, че в личния регистрационен картон на един от неговите наследници - Петя Георгиева Петрова, бивш

жител на с. Тополово и починала на 05.07.2005 г. е отразено, че синът ѝ Петър Христов Петров е починал, но няма данни, доказващи смъртта на същия, които мотиви са идентични с мотивите в предходно издаденото писмо от 2014.

Административният орган не е изпълнил задължението си по чл. 35 от АПК, съгласно който индивидуалния административен акт се издава, след като се изяснят фактите и обстоятелствата от значение за случая и се обсъдят обясненията и възраженията на заинтересованите граждани и организации, като разпоредбата на чл. 36, ал. 1 от АПК вменява императивно задължение на административния орган да събира служебно доказателствата. Задължение за служебно събиране на доказателства от страна на административния орган произтича и от разпоредбата на чл. 13а от АПК (Нов-ДВ, бр. 27 от 2014 г.), съгласно която административните органи прилагат комплексно административно обслужване при предоставяне на административни услуги.

Административният орган не е изпълнил задълженията си по чл. 35 и чл. 36, ал. 1 и, ал. 4 от АПК, като не е изяснил фактите и обстоятелствата от значение за случая във връзка с искането на заявителя, а е използвал данни от извършена проверка по предходно депозирано искане от 2014 г., което е недопустимо с оглед общите правила, посочени по-горе, както и предвид и на сравнително дългият период между двете искания.

На следващо място АО не е проявил активност да извърши необходимата проверка във всички регистри по ЗГР, а е проверил единствено в НБД "Население". Предвид факта, че в регистъра на актовете за гражданско състояние следва да се съдържа информация относно акт за смърт на Петър Христов Петров, органът е бил длъжен да направи проверка в този регистър.

Така допуснатото нарушение е съществено, тъй като влияе върху изхода на производството и ако не беше допуснато изводът на АО можеше да бъде различен, с оглед данните, които се открият в регистъра на актовете за гражданско състояние..

4. Кой е компетентният съд да се произнесе по жалбата на Виолета Георгиева Михайлова?

Административен съд Пловдив

Правилата за родовата и местната подсъдност са уредени съответно в чл. 132 и чл. 133 от АПК.

В конкретния случай, спорът не попада в изключителната компетентност на ВАС по чл. 132, ал. 2 от АПК, поради което родово компетентен е административен съд.

По отношение на местната подсъдност, следва да бъде съобразено, че жалбата е подадена при действието на разпоредбата на чл. 133, ал. 1 преди изменението, с която се промени местната подсъдност по постоянен адрес на адресата на акта.

С оглед на това, местната подсъдност ще бъде определена по седалището на органа, издал оспорения индивидуален административен акт и съответно компетентен да разгледа спора ще бъде Административен съд Пловдив.

5. Допустима и основателна ли е жалбата на Виолета Георгиева Михайлова?

Жалбата е допустима.

Оспореният отказ по своята правна същност представлява ИАА по смисъла на чл. 21, ал. 3 от АПК, поради което подлежи на обжалване.

Виолета Георгиева Михайлова е заявител в административното производство за извършване на административна услуга и следователно е правосубектно лице с правен интерес да оспори постановения отказ.

Законоустановеният преклузивен срок за подаване на жалбата е 14-дневен, но в настоящия случай следва да се приложи чл. 140, ал. 1 от АПК, тъй като органът не е указал в какъв срок следва да се подаде жалбата.

Няма данни за останалите хипотези на чл. 159 от АПК.

Жалбата е ОСНОВАТЕЛНА

Съгласно разпоредбата на чл. 168, ал. 1 от АПК съдът не се ограничава само с обсъждане на основанията, посочени от оспорващият, а е длъжен въз основа на представените от страните доказателства да провери законосъобразността на оспорения административен акт на всички основания по чл. 146, като по силата на чл. 168, ал. 2 АПК съдът обявява нищожността на акта, дори да липсва искане за това.

Предвид установеното в отговора на въпрос № 3 допуснато съществено нарушение на административнопроизводствените правила, съдът следва на основание чл. 172, ал. 2, предл. второ от АПК във връзка с констатираното нарушение по чл. 146, т. 3 АПК да отмени постановения

отказ и на основание чл. 173, ал. 2 от АПК, предвид невъзможността да реши спора по същество, да изпрати преписката на административния орган за ново произнасяне със задължителни указания по прилагането на закона.

6. Напишете диспозитив на съдебния акт, който следва да постанови съдът в конкретния случай.

ОТМЕНЯ по жалба на Виолета Георгиева Михайлова отказ за издаване на удостоверение за наследници на Георги Йорданов Петров, обективиран в писмо изх. № 3333/13.10.2016 г., подписано от главен специалист "ГРАО" в Кметство с. Тополово.

ИЗПРАЩА преписката на административния орган - главен специалист "ГРАО" в Кметство с. Тополово за ново произнасяне, съобразно мотивите на решението.

ОСЪЖДА Община Асеновград да заплати на Виолета Георгиева Михайлова разноски по делото в размер на 10 (десет) лева, представляващи държавна такса.

Решението може да се обжалва с касационна жалба чрез Административен съд-Пловдив пред Върховен административен съд на Република България в 14-дневен срок от съобщението до страните.

На основание чл. 138, ал. 1 от АПК препис от решението да се изпрати на страните.

Казусът е разработен въз основа на решение № 440 от 07.12.2016 г. по адм. д. № 407/2016 г. на Административен съд - Враца и решение № 3886 от 26.03.2018 г. по адм. д. № 1112/2017 г., на ВАС.

Отговорите на поставените въпроси следва да бъдат аргументирани чрез посочване на относимата нормативна уредба!